

บทที่ 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการจัดกลุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวางแผนวิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2538 ภาคการเรียนที่ 1 จากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการศึกษาประชากรเป้าหมาย และทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)

1. แบ่งเขตในกรุงเทพมหานครตามเขตการปกครองออกเป็นเขตต่างๆ ดังต่อไปนี้ (สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย , 2536 : 321-328)

เขตชั้นใน ประกอบด้วย 19 เขต คือ พญาไท ดุสิต ปทุมวัน ป้อมปราบศัตรูพ่าย พระนคร บางรัก สัมพันธวงศ์ ห้วยขวาง ธนบุรี คลองสาน บางกอกใหญ่ บางซื่อ ราชเทวี สาทร คลองเตย บางคอแหลม ยานนาวา และบางกอกน้อย

เขตชั้นกลาง ประกอบด้วย 11 เขต คือ ลาดพร้าว พระโขนง บางเขน บางกะปิ บึงกุ่ม ภาษีเจริญ ราษฎร์บูรณะ ดอนเมือง จอมทอง บางพลัด และประเวศ

เขตชั้นนอก ประกอบด้วย 6 เขต คือ หนองจอก มีนบุรี ลาดกระบัง บางขุนเทียน ตลิ่งชัน หนองแขม

2. สุ่มเขตต่างๆ ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

เขตชั้นใน ได้เขตที่เป็นตัวแทน คือ เขตพญาไท

เขตชั้นกลาง ได้เขตที่เป็นตัวแทน คือ เขตดอนเมือง

เขตชั้นนอก ได้เขตที่เป็นตัวแทน คือ เขตมีนบุรี

3. สุ่มโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเป็นโรงเรียนประเภทสหศึกษา จากแต่ละเขตที่ได้รับการสุ่มจากข้อ 2 เขตละ 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 3 โรงเรียน ดังนี้คือ

เขตพญาไท ได้โรงเรียนที่เป็นตัวแทน คือ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

เขตดอนเมือง ได้โรงเรียนที่เป็นตัวแทน คือ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง

เขตมีนบุรี ได้โรงเรียนที่เป็นตัวแทน คือ โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ

แต่ละโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำแนกตามเพศตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงเขต โรงเรียน และจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำแนกตามเพศ

สถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
1. เขตพญาไท โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	274	334	608
2. เขตดอนเมือง โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	209	266	475
3. เขตมีนบุรี โรงเรียนเศรษฐบุตธำเพ็ญ	98	76	174
รวม	581	676	1,257

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด (แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง และแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดู) แจกให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทุกคนในแต่ละโรงเรียน ทำ และเลือกแบบสอบถามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของประชากร ในตารางข้างต้น ที่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป เพื่อควบคุมตัวแปรสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ว่าจะส่งผลต่อคะแนน การเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น ได้แบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 739 ฉบับ เป็นเพศชาย 289 ฉบับ เพศหญิง 450 ฉบับ รวมเป็น 739 ฉบับ จากนั้นผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน แยกตามรูปแบบการยอมรับเลี้ยงดู 5 แบบ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามเพศและรูปแบบการยอมรับเลี้ยงดู

การยอมรับเลี้ยงดู/เพศ	อัตตาธิปไตย	คุ้มครอง	ประชาธิปไตย	รักตามใจ	ปล่อยปละ ละเลย	รวม
ชาย	15	15	15	15	15	75
หญิง	15	15	15	15	15	75
รวม	30	30	30	30	30	150

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดของบุคคลวัยรุ่น ได้แก่

- เพศ แบ่งเป็น เพศชายและเพศหญิง

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน : ระดับคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนได้รับเมื่อสิ้นภาคเรียนที่ 1 ในปีการศึกษา 2538

2. แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

เป็นแบบสอบถามที่ดัดแปลงมาจาก The Coopersmith Self-Esteem Inventory, Adult Form ของคูเปอร์สมิท ซึ่งเป็นแบบวัดที่ใช้ในกลุ่มตัวอย่างอายุ 15 ปีขึ้นไป คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1984 : 5-6) ได้สร้างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (Coopersmith Self-Esteem Inventory, 1984) โดยแบบวัดดังกล่าวใช้รูปแบบของการรายงานตนเอง เขาได้สร้างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง 3 ฉบับ คือ ฉบับนักเรียน (School Form) ฉบับสั้น (School Short Form) และ ฉบับผู้ใหญ่ (Adult Form)

แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับนักเรียน ได้มีผู้ศึกษาค่าความเที่ยงโดยการตรวจสอบความคงที่ภายในกับนักเรียนเกรด 5,9,12 รวม 600 คน ได้ค่า .81 .86 .80 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในจากการศึกษากับนักเรียนเกรด 4-8 จำนวนประมาณ 7,600 คน ได้ผลยืนยันความตรงตามโครงการสร้างทฤษฎี (Coopersmith, 1984 : 12-13)

คูเปอร์สมิท ได้นำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับนักเรียนมาดัดแปลง และสร้างเป็นแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับสั้น แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับสั้นประกอบด้วยข้อกระทง 25 ข้อ มีการศึกษาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับนักเรียน กับแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับสั้น ได้ค่า .86 ต่อมามีการดัดแปลงภาษาและสถานการณ์ในข้อกระทงของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับสั้น เป็นแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับผู้ใหญ่ เพื่อให้เหมาะสมกับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป มีการศึกษากับนักเรียนไฮสคูล และนักเรียนวิทยาลัย จำนวน 647 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับสั้น และฉบับผู้ใหญ่ แล้วหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดทั้ง 2 ฉบับ ได้ค่าสหสัมพันธ์สูงถึง .80 (Coopersmith, 1984 : 6) แสดงให้เห็นว่า แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิททั้ง 3 ฉบับ วัดในสิ่งเดียวกัน ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิท ฉบับผู้ใหญ่มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และมีขั้นตอนในการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

ก. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น งานของ ชาญวุฒิ วงศ์เพ็ง (2536) ชยาพร ลีประเสริฐ (2535) ชวนพิศ สันติโรจน์ประไพ (2534) นาทยา วงศ์หลีกภัย (2532) คูเปอร์สมิธ (Coopersmith : 1984)

ข. ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับของ ชวนพิศ สันติโรจน์-ประไพ ซึ่งทำไว้ในปี พ.ศ.2534 จำนวน 25 ข้อ ขั้นตอนการปรับปรุงแบบสอบถามของ ชวนพิศ มีขั้นตอนดังนี้

- แปลแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิธ ฉบับที่ใช้กับผู้ใหญ่ให้เป็นภาษาไทย ปรับปรุงสำนวนภาษาไทย โดยการเปรียบเทียบกับแบบสอบที่ สุตใจ ตั้งทรงสวัสดิ์ และ นาทยา วงศ์หลีกภัย ได้ทำไว้ในปี 2532 แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงของภาษาอีกครั้ง

- ทำอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยการนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งลงทะเบียนภาคปลาย ปีการศึกษา 2533 จำนวน 100 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนก ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้กลุ่มที่มีคะแนนสูงสุดและกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ ร้อยละ 27 ของข้อมูลที่ได้รับ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอสเอ็กซ์ (SPSS-X) พบว่า ข้อ 18,19 ไม่มีนัยสำคัญ ผู้วิจัยจึงนำข้อความในแบบวัดทั้ง 2 ข้อนั้นมาปรับปรุงแก้ไขภาษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการสอบถามความคิดเห็นจากนิสิตปริญญาโท ภาควิชาจิตวิทยา จำนวน 20 ท่าน แล้วนำแบบสอบถามฉบับที่แก้ไขใหม่ไปทดสอบกับนักศึกษาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำนวน 100 คน แล้วนำข้อมูลของข้อ 18, 19 มาวิเคราะห์หาค่าที่ระหว่างกลุ่มสูงกลุ่มต่ำเช่นเดิม ผลปรากฏว่าค่าที่มีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่มีค่าอำนาจจำแนก ($P < .05$ - $P < .001$) สามารถแยกบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกันไป

- หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยวิธีวิเคราะห์ความคงที่ภายใน (Internal consistency) โดยใช้สูตรคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson Formula 20) ได้ค่าความเที่ยง .98

ค. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิต จำนวน 80 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนก ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ได้กลุ่มที่มีคะแนนสูงและกลุ่มที่คะแนนต่ำร้อยละ 27 ของข้อมูลที่ได้รับ ผลปรากฏว่าค่าที่มีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่มีค่าอำนาจจำแนก ($P < .05$ - $P < .001$) สามารถแยกบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกันได้

ง. ทหาความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยวิธีทดสอบซ้ำ (Test-Retest Method) โดยนำแบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง ฉบับที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน จำนวน 2 ครั้ง โดยเว้นระยะระหว่างทดสอบทั้ง 2 ครั้ง ประมาณ 2 สัปดาห์ นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าสหสัมพันธ์ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ได้ค่าสหสัมพันธ์ .88

วิธีการตอบแบบสอบถาม

ให้ผู้ตอบอ่านแต่ละข้อแล้วพิจารณาข้อความนั้นๆ ว่า "เหมือน" หรือ "ไม่เหมือน" ตนเอง หากเหมือนตนเองให้ตอบว่า "ใช่" หากไม่เหมือนให้ตอบว่า "ไม่ใช่" โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบนั้นๆ

การตรวจให้คะแนนและการคิดคะแนนรวม

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความทั้งด้านบวกและด้านลบ จึงมีเกณฑ์การให้แตกต่างดังนี้
ข้อความด้านบวก หากตอบว่า "ใช่" ได้ 1 คะแนน หากตอบว่า "ไม่ใช่" ให้ 0 คะแนน
ข้อความด้านลบ หากตอบว่า "ไม่ใช่" ได้ 1 คะแนน หากตอบว่า "ใช่" ให้ 0 คะแนน
การคิดคะแนนรวมการเห็นคุณค่าในตนเอง ให้รวมคะแนนที่ได้ทุกข้อ

3. แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

แบบสอบถามมีกระบวนการพัฒนาดังนี้

ก. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู เช่น งานของบัณฑิตา คักดีอุดม (2523) สุนารี เตชะโชควิวัฒน์ (2527) อรอนงค์ นิยมธรรม (2531) รัฐกมล บรรหาร (2535) สมพร สุทัศน์ีย์ (2530)

ข. ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูฉบับของ สมพร สุทัศน์ีย์ ซึ่งทำไว้ในปี พ.ศ.2530 จำนวน 108 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้ คือ

1. การสร้าง สมพร ดำเนินการตามลำดับดังนี้ คือ

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ ได้แนวคิดของ เชฟเฟอร์ (Schaefer 1959 : 173-361) และของ เบคเคอร์ (Becker 1964 : 169-208) เป็นแนวคิดหลักในการสร้างแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ

1.2 วิเคราะห์ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบออกเป็นพฤติกรรมที่วัดได้ตามแนวของเชฟเฟอร์ และเบลล์ (Schaefer and Bell 1959 : 339-361) และสภาพวัฒนธรรมไทยด้วยการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง (Content analysis)

1.3 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยาพัฒนาการตรวจสอบดูความครอบคลุมของเนื้อหาของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ

2. เขียนข้อคำถามจากพฤติกรรมในข้อ 1.2 และปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมไทย สร้างเป็นแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 7 แบบ เป็นสอบถามที่มี 2 ตัวเลือก คือ "เกิดขึ้น" กับ "ไม่เกิดขึ้น" แล้วนำไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จำนวน 100 คน และพ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียนอีก 100 คน ตอบ เพื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องของพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูที่เกิดขึ้นตามสภาพจริง นำข้อคำถามที่นักเรียน และพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าเกิดขึ้นสูง กว่า 50 % มาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 อันดับ จำนวน 118 ข้อ เป็นข้อคำถามการอบรมเลี้ยงดู 7 แบบ (ดังที่ได้กล่าวมาในบทนำ) มาเรียงคละกันด้วยวิธีการกระจายแบบสุ่ม

3. การทดลองใช้และการวิเคราะห์รายข้อ สมพรนำแบบวัดชุดนี้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จำนวน 100คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์รายข้อ คัดเลือกเฉพาะข้อที่สามารถจำแนกกลุ่มคะแนนสูง และกลุ่มคะแนนต่ำได้ค่าที่พิสัยระหว่าง 2.34-10.26 ($p < 0.5$) ได้จำนวนข้อทั้งหมด 108 ข้อ

4. การหาความตรง หาความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยวิธีการต่อไปนี้ คือ

4.1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของข้อกระทง แต่ละข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามแต่ละตอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พิสัยระหว่าง .25-.63

4.2 วิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) สมพร นำค่าของคะแนนการตอบของแบบสอบถามแต่ละแบบมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อดูว่าข้อคำถามแต่ละข้ออยู่ในองค์ประกอบใด ได้ค่าน้ำหนักตัวประกอบของแบบสอบถาม การอบรมเลี้ยงดูทุกฉบับพิสัยระหว่าง .40244 - .90686 (ดังแสดงในตารางที่ 11-17 ภาคผนวก ก.)

5. การหาความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู สมพร นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย แล้วนำคะแนนมาหาความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α - coefficient Correlation) ปรากฏผลดังนี้

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อ่านใจควบคุม	= .74
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	= .77
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกาย	= .74
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง	= .82
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	= .79
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ	= .76
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	= .86

ค. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามของสมพร สุทัศน์ีย์ มาปรับปรุงและดัดแปลงในแต่ละรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูดังนี้

- การอบรมเลี้ยงดูแบบคุ้มครอง ข้อคำถามของสมพรมีจำนวน 13 ข้อ ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักตัวประกอบมากกว่า.45 ขึ้นไป มาปรับปรุงสำนวนภาษา จำนวน 11 ข้อ และเขียนข้อคำถาม เพิ่มอีกจำนวน 9 ข้อ ที่มีความหมายสอดคล้องตามทฤษฎี

- การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ข้อคำถามของสมพรมีจำนวน 16 ข้อ ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักตัวประกอบมากกว่า .45 ขึ้นไป มาปรับปรุงสำนวนภาษาจำนวน 13 ข้อ และเขียนข้อคำถามเพิ่มอีกจำนวน 7 ข้อ ที่มีความหมายสอดคล้องตามทฤษฎี

- การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ ข้อคำถามของสมพรมีจำนวน 18 ข้อ ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักตัวประกอบมากกว่า .45 ขึ้นไป มาปรับปรุงสำนวนภาษา จำนวน 17 ข้อ และเขียนข้อความเพิ่มอีกจำนวน 3 ข้อ ที่มีความสอดคล้องตามทฤษฎี

- การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ข้อคำถามของสมพรมีจำนวน 14 ข้อ ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักตัวประกอบมากกว่า .45 ขึ้นไป มาปรับปรุงสำนวนภาษา จำนวน 13 ข้อ และเขียนข้อคำถามเพิ่มอีกจำนวน 7 ข้อ ที่มีความหมายสอดคล้องตามทฤษฎี

- การอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบเข้มงวด แบบลงโทษทางกาย ซึ่งอยู่ในมิติเดียวกัน คือ มิติควบคุมและเจตนาร้ายมารวมกัน และใช้ชื่อเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย ข้อคำถามของสมพรการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ ควบคุมมีจำนวน 17 ข้อ ผู้วิจัยนำข้อคำถามมาใช้โดยปรับปรุงสำนวนภาษา จำนวน 12 ข้อ แบบเข้มงวดกวดขัน ข้อคำถามของสมพรมีจำนวน 19 ข้อ ผู้วิจัยนำข้อคำถามมาใช้โดยปรับปรุงข้อคำถามมาใช้โดยปรับปรุงสำนวนภาษา จำนวน 4 ข้อ แบบลงโทษทางกาย ข้อคำถามของสมพรมีจำนวน 11 ข้อ ผู้วิจัยนำคำถามมาใช้โดยปรับปรุงสำนวนภาษาจำนวน 4 ข้อ ผู้วิจัยใช้ค่าน้ำหนักตัวประกอบมาพิจารณาในการเลือกข้อคำถามใน 3 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยมีค่าน้ำหนักตัวประกอบระหว่าง .54394 - .89000

จะเห็นว่าค่าน้ำหนักตัวประกอบของ สมพรมีค่าพิสัยระหว่าง .40144-90686 กึ่งกลางพิสัยเท่ากับ .65465 ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกข้อคำถามในแต่ละรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของสมพรที่มีค่าน้ำหนักตัวประกอบตั้งแต่ .65465 ขึ้นไปมาใช้ แต่เมื่อกลับมาดูข้อคำถามทั้งหมดผู้วิจัยพบว่า ยังมีข้อคำถามบางข้อที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามเหล่านั้นมาใช้โดยมีค่าน้ำหนักตัวประกอบมากกว่า .45 ขึ้นไปมาใช้ โดยพิจารณาว่า ค่าน้ำหนักตัวประกอบ .45 นั้นเป็นค่าที่สามารถเชื่อถือได้ (อุทุมพร จามรمان, 2532)

ดังนั้น รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยศึกษาจึงแบ่งออกเป็น 5 แบบ ดังนี้คือ แบบอัตตตาทิปไตย แบบคุ้มครอง แบบประชาธิปไตย แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย แต่ละรูปแบบมีข้อคำถามแบบละ 20 ข้อ รวมเป็นข้อคำถาม จำนวน 100 ข้อ

ง. นำแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละรูปแบบ รวม 5 รูปแบบ จำนวน 100 ข้อ ที่ผู้วิจัยปรับปรุงและแก้ไขภาษาให้สอดคล้องกับสมัยปัจจุบัน ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบดูความครอบคลุมของเนื้อหาการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 5 แบบ

จ. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 5 รูปแบบ จำนวน 100 ข้อ ที่นำมาเรียงคละกันด้วยวิธีการกระจายแบบสุ่ม ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ข้อ นำผลที่ได้มาตรวจให้คะแนน แล้ววิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบ รวม 5 แบบ (Corrected item total Correlation ดังแสดงในตารางที่ 6-10 ภาคผนวก ก.) นำค่าสหสัมพันธ์ที่ได้ทั้งหมดมาพิจารณาแล้วตัดข้อคำถาม ที่มีค่าสหสัมพันธ์ต่ำออก จะได้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูฉบับสมบูรณ์ จำนวน 50 ข้อ แบ่งเป็นด้านละ 10 ข้อ เท่า ๆ กัน

ฉ. หาความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูฉบับสมบูรณ์ โดยวิธีการหาความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แอลฟา (α - coefficient Correlation) ปรากฏผลดังนี้

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตตาทิปไตย	= .71
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง	= .81
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	= .83
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ	= .79
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	= .83

วิธีการตอบแบบสอบถาม

ให้นักเรียนอ่านประโยคข้อความในแต่ละข้อให้เข้าใจ และพิจารณาข้อความนั้นตรงกับวิธีการปฏิบัติของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องทำเป็นประจำ ทำบ่อยๆ ทำบางครั้ง ทำนานๆครั้ง ไม่เคยทำเลย เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 5 แบบ ดังนี้คือ

- การอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตตาทิปไตย มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อคำถามที่

1, 2, 6, 7, 17, 21, 31, 33, 42 และ 49

- การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อคำถามที่ 3, 8, 11, 18, 22, 26, 34, 37, 43 และ 48
- การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อคำถามที่ 4, 9, 12, 14, 16, 19, 32, 35, 38 และ 44
- การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละปละเลย มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อคำถามที่ 10, 15, 20, 24, 25, 27, 30, 40, 46 และ 50
- การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อคำถามที่ 5, 13, 23, 28, 29, 36, 39, 41, 45 และ 47

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นมาตราประเมินค่า 5 อันดับ การให้คะแนนแบ่งตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้คือ

- ทำเป็นประจำ	ให้ 5 คะแนน
- ทำบ่อยๆ	ให้ 4 คะแนน
- ทำบางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
- ทำนานๆครั้ง	ให้ 2 คะแนน
- ไม่เคยทำเลย	ให้ 1 คะแนน

เมื่อรวมคะแนนการอบรมการเลี้ยงดูแต่ละแบบ ผู้ตอบคนใดได้คะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบใดแบบหนึ่งมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูอีก 4 แบบ ตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป จะถือว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนั้น แต่ถ้าคะแนนการอบรมเลี้ยงดูที่สูงสุดต่างกับอีก 4 แบบ ไม่ถึง 5 คะแนน ข้อมูลนั้นต้องตัดทิ้ง การถือเอาความแตกต่าง 5 คะแนน หรือเท่ากับคะแนนเต็มของข้อความนั้นก็เพื่อจะได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามประเภทของการอบรมเลี้ยงดูได้ชัดเจน ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในงานวิจัยในอดีตที่เป็นที่ยอมรับได้ (สมพร สุทัศน์ีย์ 2530, เกษร จีจุมป็น 2532, รัฐกมล บรรหาร 2534)

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังต่อผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียน ซึ่งเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้
2. นำแบบสอบถามไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของแต่ละโรงเรียนทุกคน ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด (แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว, แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง และ แบบสอบถาม

การอบรมเลี้ยงดู) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง แบบสอบถามใช้เวลาในการทำรวมทั้ง 3 ชุด ประมาณ 30 นาที

3. นำแบบสอบถามที่ทำแล้วในข้อ 2 มาคัดเลือกนักเรียน ที่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป ได้ นักเรียนจำนวน 739 คน เป็นเพศชาย 289 คน เพศหญิง 450 คน นำแบบสอบถามมาตรวจให้ คะแนน จากนั้นผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 75 คน เพศหญิง 75 คน รวม 150 คน แยกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 5 แบบ แบบละ 30 คน เป็นเพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน (ดังในตารางที่ 2) แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เอส พี เอส เอส พีซีพลัส (SPSS - PC+) ในการวิเคราะห์ค่า สถิติต่างๆ ดังนี้

1. นำคะแนนที่ได้จากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ รูปแบบการอบรมเลี้ยง ดู
2. วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ของคะแนนการเห็นคุณค่าใน ตนเอง จำแนกตามตัวแปรเพศกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน 5 แบบ
3. ในกรณีที่มีนัยสำคัญทางสถิติ วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของ ตุ๊กกี (Tukey)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย